

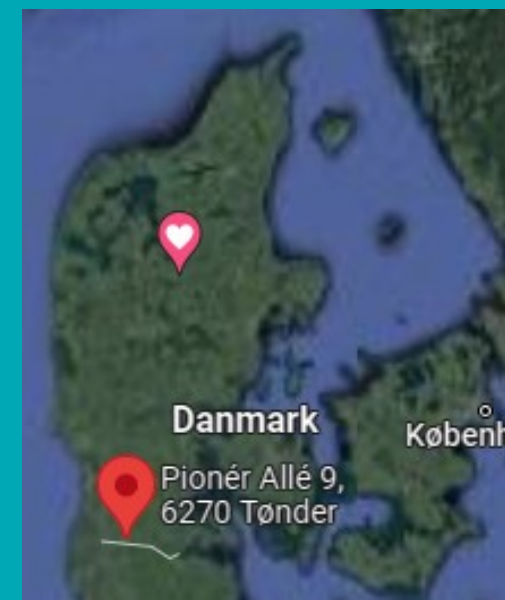
Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Landbrugsstyrelsen

Møde i det Grønne Råd, Viborg Kommune, Undalslund den 1. december. 2022

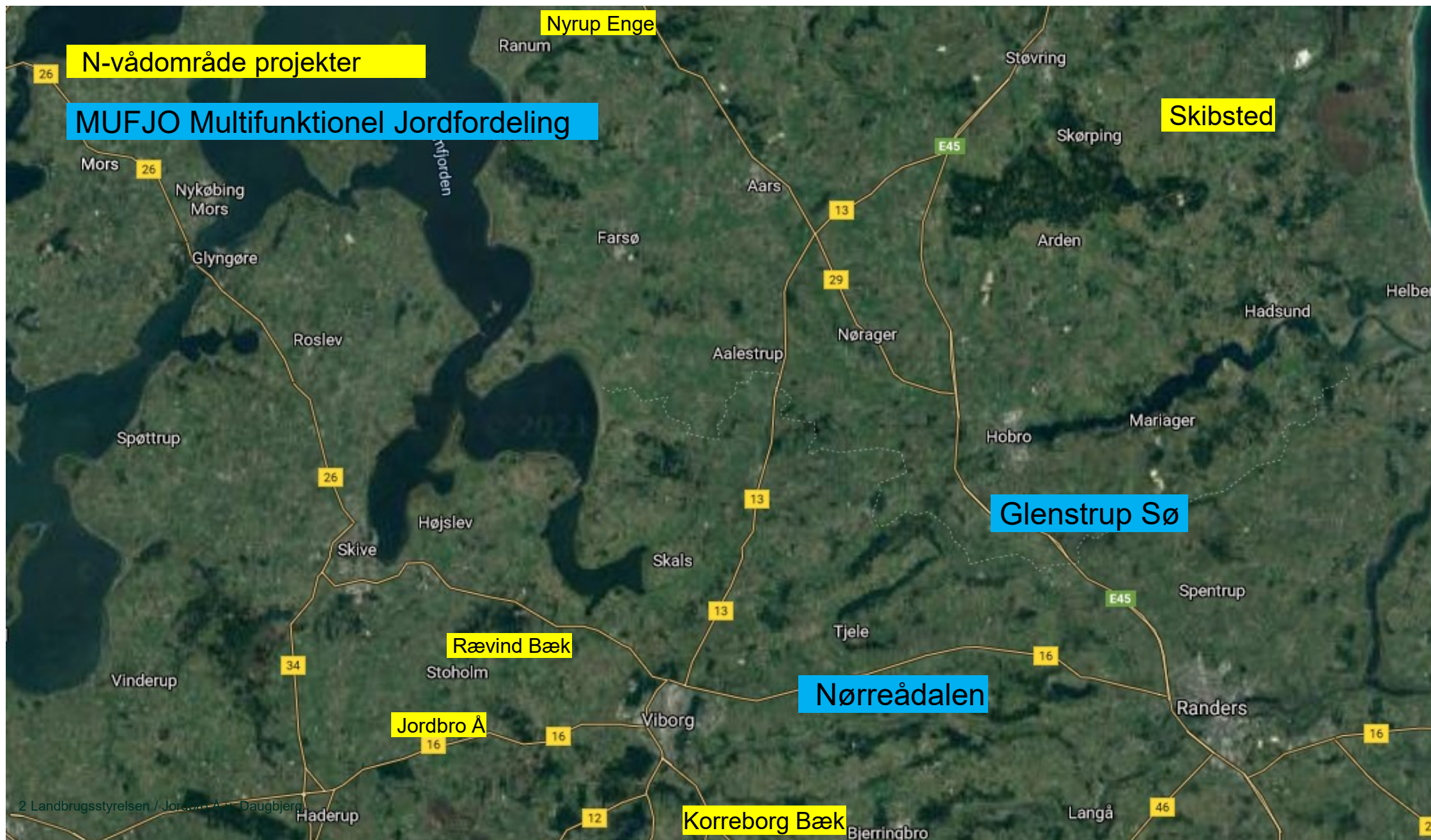
Synergi ved at anvende jord til vedv. energi i kombination med vådområde-/lavbundsprojekter

Ved

*Erik Steen Kristensen
Jordfordelingsplanlægger
Pioner Alle 9
Tønder*

Jordfordelingsprojekter med ESK som planlægger.

Punkter som vil blive belyst

1. **Hvad er lavbundsarealer og hvorfor er det relevant i forhold til jordfordeling og vedvarende energi-anlæg på land (VE)**
2. **Hvad er en jordfordeling (JF) - Vigtige trin og tidsplan.**
3. **Status på JF ved Rævind bæk.**
4. **Synergi ved at kombinere solceller og udtagning af lavbundsarealer.**
5. **Hvad kan Viborg Kommune gøre for at fremme synergi mellem VE og udtagning af lavbundsjord.**

Udfordringer med lavbundsjord

Hvad er lavbundsjord?

- Lavbundsjord er en jordtype med højt kulstofindhold (> 6 procent)
- Opstået i forbindelse med vådområder, f.eks. ådale, enge og moser
- Kulstoffet kommer fra planterester, som har optaget CO₂ fra atmosfæren

Hvad er problemet – og løsningen?

- Når lavbundsjord dyrkes (kultiveres) iltes jorden og kulstoffet (CO₂) frigives til atmosfæren
- Hvis dyrkningen ophører og området vådsættes, så forbliver kulstoffet i jorden

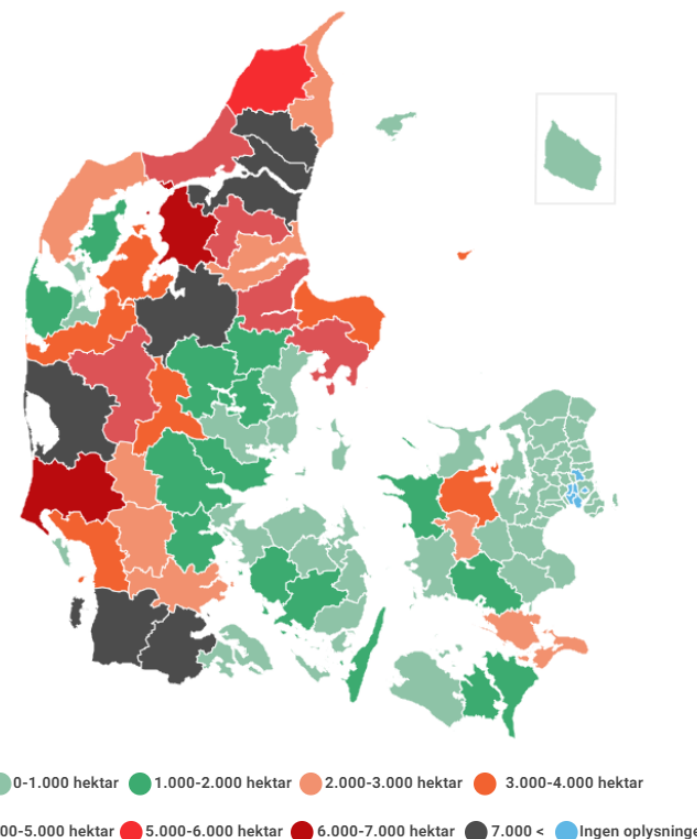
Samlet set bidrager udtagning af lavbundsjord til:

- Mindsket udledning af drivhusgas til atmosfæren
- Mindsket udledningen af kvælstof til vandmiljøet
- Øget biodiversitet og sammenhængende naturarealer

Hvor stort er problemet?

- Syv procent af landbrugsarealet (ca. 171.000 ha) er lavbundsjord med et højt kulstofindhold
- De dyrkede lavbundsjord står for en udledning på ca. 4,8 million tons CO₂
- Det svarer til ca. 50 procent af CO₂-udledningen fra landbruget og ca. ti procent af Danmarks samlede udledning af klimagasser

Kommuner med flest hektar lavbundsjord

Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug, 4. oktober 2021 (mellem regering (S) og 9 partier i folketinget)

- Aftaleparterne er enige om at fastsætte et bindende reduktionsmål for land- og skovbrugssektorens drivhusgasudledninger på 55-65 pct. i 2030 ift. udledningen i 1990 sv. t. 6,1-8,0 mio. t CO₂e.
- En reduktion i udledningen af kvælstof til vandmiljøet på 10.800 t. i 2027.
- Ambitionen er at der i alt skal kunne udtages 100.000 ha lavbundsjorder inkl. Randarealer inden 2030.
- Der afsættes en ramme på 27 mia. kr. fra primært landbrugsstøtten til grønne indsatser i 2023-2027.

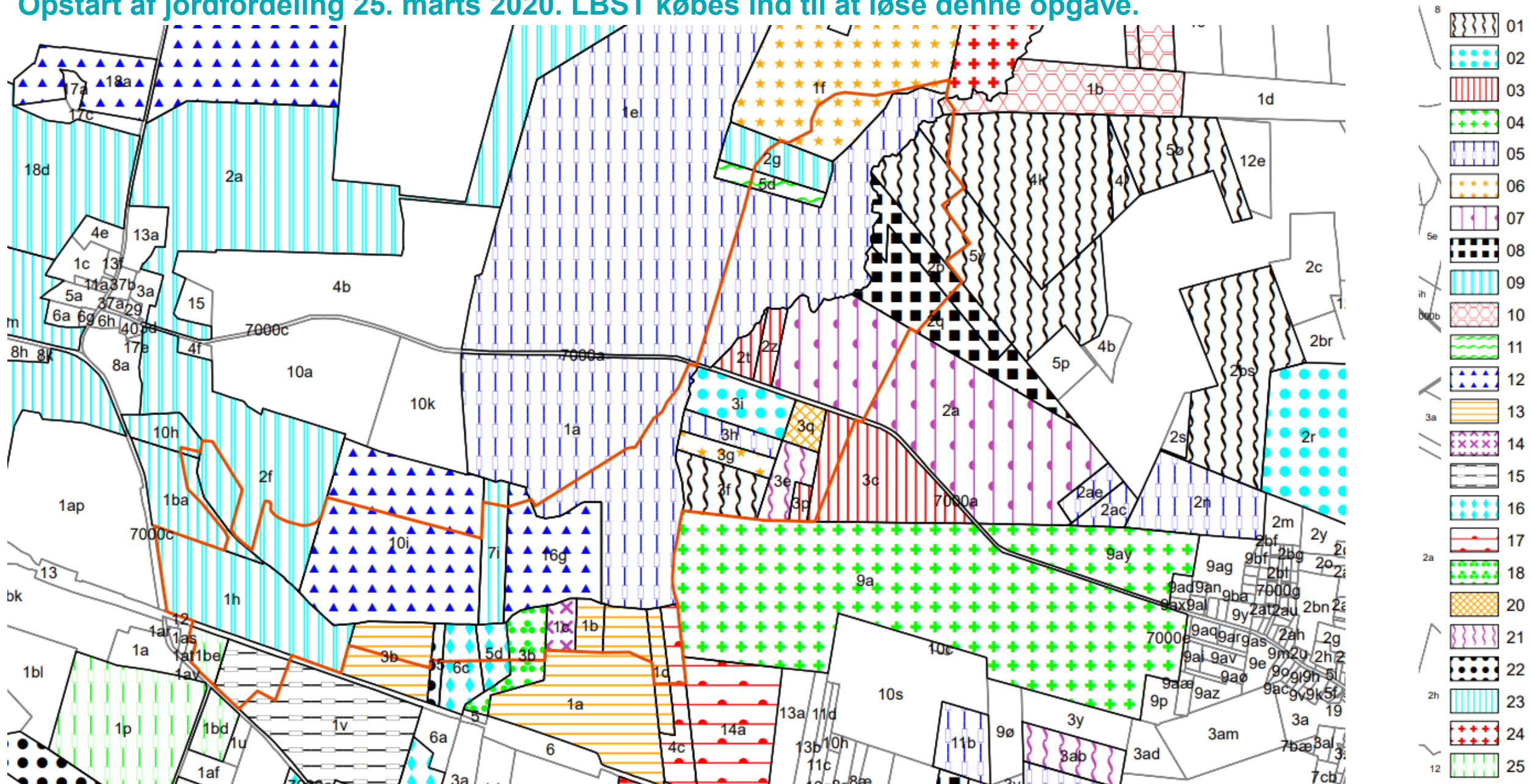
I de senere år er der udtaget 1000-2000 ha om året

Politisk aftale om mangedobling af vedvarende energi i foråret 2022.

Vådområdeprojektet Rævind Bæk

- Tilsagn 25. nov. 2019. 125 ha projekt jord, 25 lodsejere. Viborg Kommune er ansøger og projektleder
- Opstart af jordfordeling 25. marts 2020. LBST købes ind til at løse denne opgave.

Hvad er en jordfordeling?

- Jordfordeling er et godt redskab til at opkøbe projektjord og til at finde erstatningsjord til de involverede lodsejere som ønsker dette.
- Den eneste måde at håndtere mange samtidige jordhandler på i ét dokument og i én proces.
- Det sker ved frivillig aftale.
- Det er en handel forbundet med meget lave omkostninger for de enkelte lodsejere.

Sådan foregår en jordfordeling

Vurderingsforretning

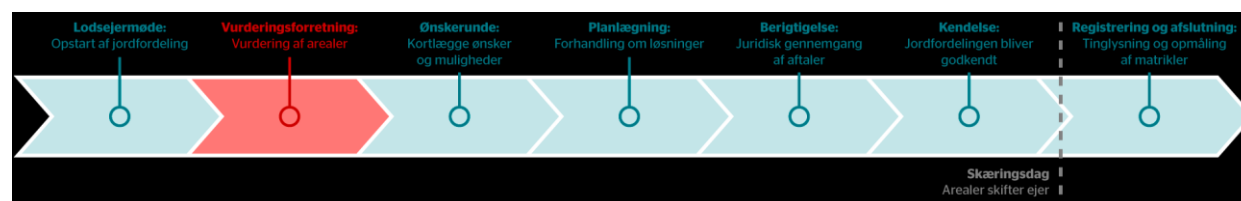

Den bedste mark i området værdisættes til takst 100.

Vi takstserer arealer i projektområdet og den omkringliggende erstatningsjord ud fra den bedste mark.

Samarbejde mellem

- Landbrugsstyrelsen
- Lodsejerudvalg
- Lokal planteavlskonsulent

Status på jordfordelingen ved Rævind Bæk

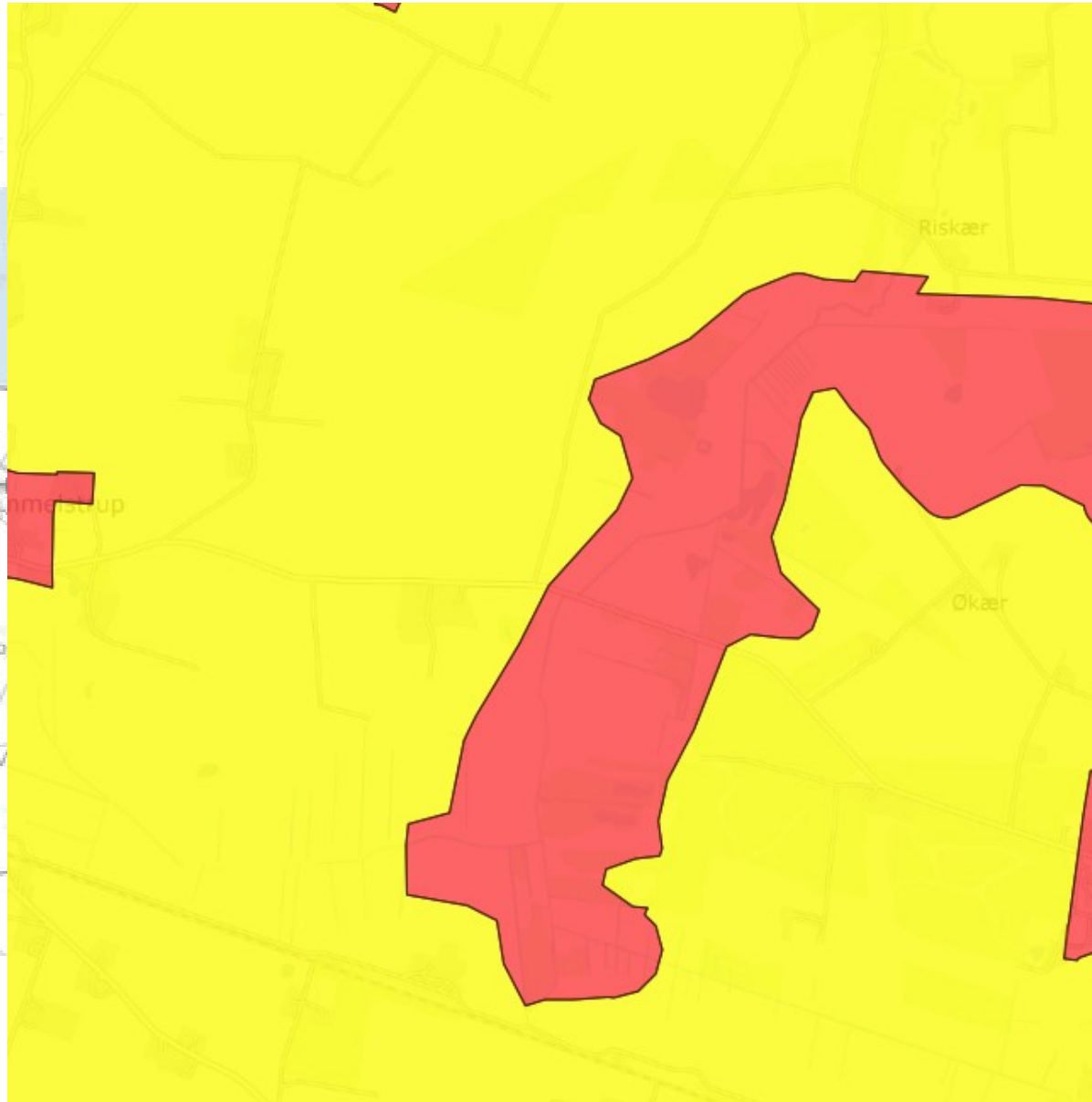
- Opstart af jordfordeling 25. marts 2020.
- Ønskerunde maj –september 2020.
- Vurderingsforretning 20. august 2020.
- Har været på lav blus i 2021-22 sfa:
 - Mangel på erstatningsjord.
 - Naturbeskyttelse §-3 problematikken ca. 12 ha vedv. græs er §-3.
 - Uklarhed om fastholdelse/engangskompensation.
 - Uklarhed om omvurdering af mindre landbrug til boliglandbrug.
- Fra juni 2022 har der været en del snak om opkøb af solceller i området
2 centrale lodsejere har lavet ansøgninger og tilbyder køb af jord til
300.000 kr./ha på option.

Markkort ved Rævind bæk

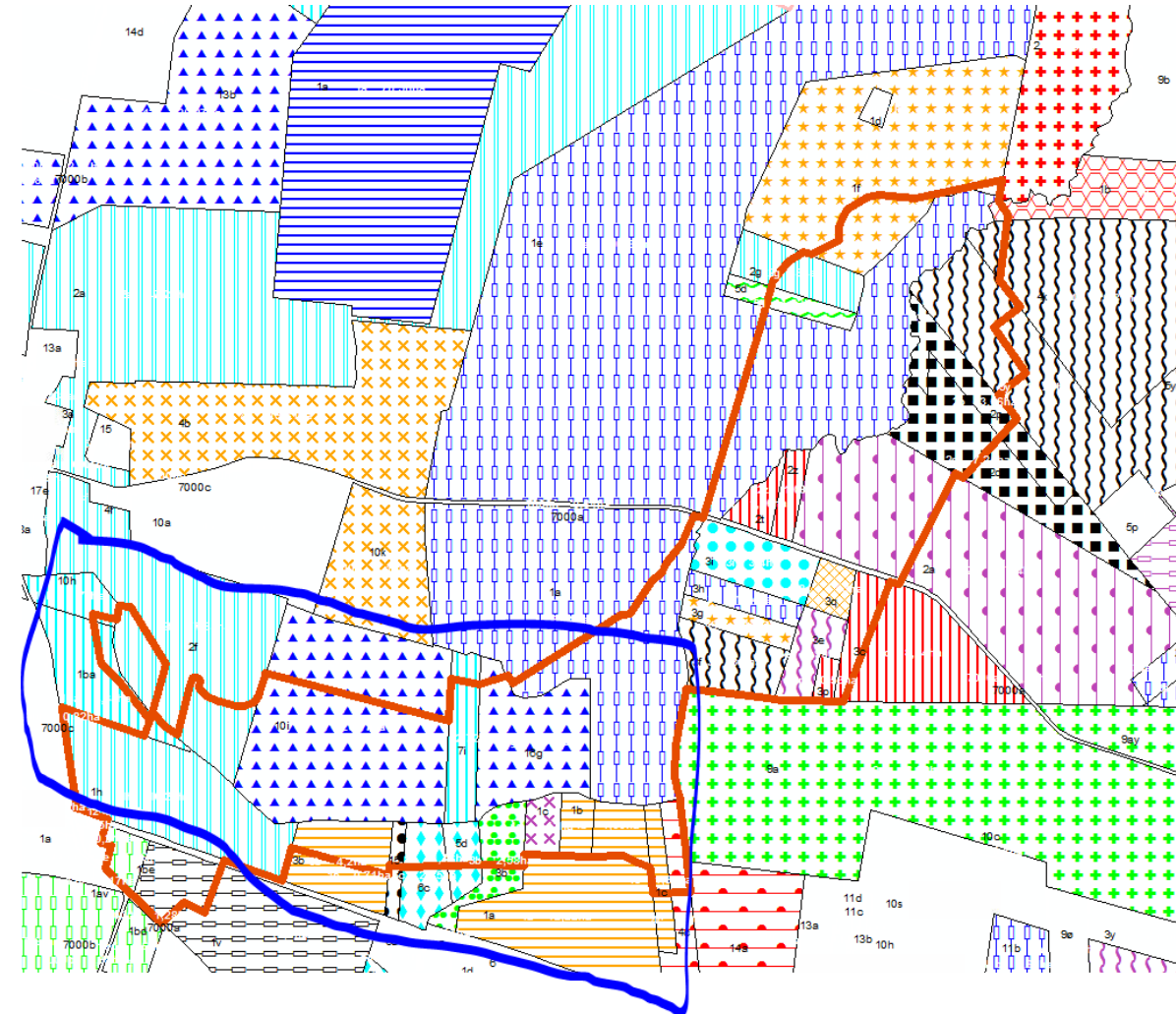
To lodsejere har ansøgt om tilladelse til solceller i den nordlige del

Områder for store solcelleanlæg i Viborg Kommune (gul=neutral rød=negativ)

Blå firkant ca 100 ha

Prisrelationer

En forholdsvis lav pris på lavbundsjord og en høj pris på arealer med godkendt lokalplan for VE anlæg skaber nye muligheder

I et jordfordelingsprojekt fastsættes jordværdien ud fra den enkelte marks landbrugsværdi

- Lavbundsjord efter udtagning har lav værdi: 30.000 – 40.000 kr. per ha
- Typiske priser for markjord: 150.000 - 200.000 kr. per ha
- Gennemsnitspris for landbrugsjord i 2021: 158.000 kr. ha

Etablering af en solcellepark i et lavbundsprojekt ændrer prisrelationerne:

- Jord med godkendt lokalplan for solceller: 300.000 til 400.000 kr. per ha
- Det svarer til en nettomerpris på 200.000 – 370.000 kr. per ha.

Et solcelle projekt på 100 ha vil generere **20 – 37 mio. kr. i merværdi**

Kan anvendes til:

- Bidrage til jordfordeling og give merværdi til inddragede lodsejere samt andre tiltag i lokalområdet
- Yderligere udtagning af lavbundsjorde og andre almennyttige tiltag

Perspektiver

Kombineret udtagning af lavbundsjord og etablering af VE-anlæg repræsenterer en ny mulighed for at skabe synergi mellem VE-interesser, klimainteresser, miljøinteresser og naturinteresser.

Der er både samfundsmæssige, lokale og erhvervsmæssige perspektiver:

- Accelereret af udtagning af lavbundsjord og hurtigere opnåelse af store klima- og miljøgevinster
- Mulighed for bedre planlægning i det åbne land – bl.a. via samtidig gennemførelse af lavbunds- og VE-projekter
- Samfundet, lodsejere og lokalområde får andel i den værdistigning, som lokalplanlægning for solceller medfører
- Den begrænsende faktor i VE-projekter er ofte den kommunale planlægning. Kommunen får et særligt incitament til at sikre lokalplanlægning i forbindelse med lavbundsprojekter

Hvordan opnås synergien ved VE-anlæg på lavbundsjord?

Hvad kan kommunen gøre?

- Drøftelser i Kommunernes Landsforening.
- Tilkendegive støtte til etablering af uafhængig fond/Offentlig Privat Partnerskab **som kan indgå som partner og dermed fremme jordfordelingen.**
- Tilkendegive støtte til muligheden for etablering af VE-anlæg i relevante lavbundsprojekter.
- Gennemføre overordnet planlægning der giver mulighed for etablering af solcellerparker i forbindelse med planlagte lavbundsprojekter.
- Politisk og administrativ prioritering af VE-projekter, der giver mulighed for at kombinere med udtagning af lavbundsjord til natur-, miljø og klimaformål.

